

Butlletí de SANITAT VEGETAL

núm. 7/05 Setembre 2005

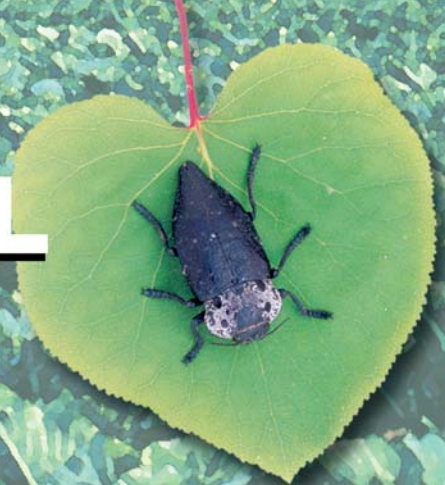

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura i Pesca

Direcció General d'Agricultura

C/. Foners, núm. 10
07006 Palma de Mallorca
Tels. 971 17 61 00
<http://sanitatvegetal.caib.es>

CÍTRICS

Phytophthora spp

Vàries espècies d'aquest gènere causen malalties als cítrics. Fonamentalment es donen problemes al coll de l'arbre, però també als fruits de la part baixa de la copa ocasionant-les podridures característiques (aiguat).

Si es donen les condicions favorables pel fong (pluges, com les de principi de setembre, i temperatures suaus) es recomanable fer tractaments preventius, dins de les 48 hores després de la pluja. Sobretot a les parcel·les amb fruita a baixa altura i sense coberta vegetal o herba. Després poden fer-se tractaments amb fungicides sistèmics.

Altre problema és la podridura d'arrels, xancre i gomosis del coll, que en estat avançat provoca decoloració i engrogiment de les fulles, i finalment la mort de l'arbre. És fonamental evitar els embassaments d'aigua en la zona del coll de la planta. Poden realitzar-se tractaments de la zona afectada una vegada netejada amb compostos a base de coure i amb fungicides sistèmics com Fosetil-AI en aplicació foliar i al tronc i Metalaxil granulat a la terra, al voltant de la superfície que banya el goteig. També poden incorporar-se a l'aigua del goteig.

MATÈRIA ACTIVA

Preventius:

carbonat bàsic de coure + mancozeb + oxicleur de coure + sulfat cuprocàlcic (15 d)

hidròxid cúpric (15 d)

kasugamicina + oxicleur de coure (15 d)

mancozeb (15 d)

mancozeb + oxicleur de coure (15 d)

mancozeb + sulfat de coure (15 d)

mancozeb + sulfat cuprocàlcic (15 d)

maneb + oxicleur de coure (15 d)

maneb + sulfat cuprocàlcic (15 d)

oxicleur cuprocàlcic + propineb (15 d)

oxicleur cuprocàlcic (15 d)

oxicleur de coure + sulfat cuprocàlcic (15 d)

oxicleur de coure (15 d)

MATÈRIA ACTIVA

Preventius:

òxid cuprós (15 d)

propineb (15 d)

sulfat cuprocàlcic (15 d)

sulfat tribàsic de coure (15 d)

Sistèmics:

fosetil-AI + mancozeb (15 d)

fosetil-AI (15 d)

metalaxil-M ⁽¹⁾ (15 d)

metalaxil-M (15 d)

OBSERVACIONS

(Termini de seguretat, en dies)

(1) Formulats granulat per aplicacions a la terra i posterior rec.

MOSCA DE LA FRUITA (*Ceratitis capitata*)

Continua havent-hi poblacions elevades de mosca a causa de les temperatures elevades que encara hem passat. Com ja varem apuntar al butlletí de juny es recomana fer tractaments esquer banyant només una part de l'arbre, la més assolellada. Es realitzaran mesclant l'insecticida amb proteïna hidrolitzada. Per reduir les poblacions, com ja hem comentat en altres ocasions, és molt important recollir la fruita que va caient i eliminar-la, no deixar-la a les voreres de la parcel·la, i al final de la recollida no deixar els fruits no comercials a l'arbre.

MATÈRIA ACTIVA

Fentió¹⁺² (3 d)

Lamda Cihalotrin¹ (7 d)

Malatió¹ (7 d)

Triclorfó (10 d)

OBSERVACIONS

(Termini de seguretat, en dies)

(1) Tractaments en esquer

(2) Només autoritzat per a cítrics i melicotó

BARRENETA I COTONET

Encara s'han observat poblacions elevades d'aquest

insecte productor de melassa. Cal seguir amb les recomanacions del butlletí anterior.

Vigilar també a les varietats del grup navel un possible atac per barreneta (*Ectomyelois ceratoniae*) i corc de la melassa (*Cryptobables gnidella*), ja que aquestes són atretes per la melassa del cotonet si aquest no ha estat ben controlat. Quan ataca la barreneta, la fruita fa el canvi de color prematurament.

En cas de necessitar tractaments per a les erugues, les matèries recomanades són:

MATÈRIA ACTIVA
azadiractin (3 d)
fosmet (30 d)
fosmet (30 d)
triclorfó (10 d)
OBSERVACIONS
(Termini de seguretat, en dies)

MINADOR

Amb les temperatures que estem passant encara s'afavoreix la presència i desenvolupament de més focus d'aquesta plaga que afecta a les brotacions, ja que té clara preferència per les fulles joves i tendres. Només cal tractar els plançons i els empelts que hagin brotat.

MATÈRIA ACTIVA
Abamectina (10 d)
Azadiractina ¹⁺² (3 d)
Imidacloprid ¹⁺³ (30 d)
OBSERVACIONS
(Termini de seguretat, en dies)
(1) Només plantons encara sense producció
(2) Només pintant el tronc
(3) Pintant el tronc o aplicació per rec per goteig.

ARANYA ROJA

Hi ha que vigilar la plantació i tractar els focus que presenten formes mòbils.

MATÈRIA ACTIVA	
Oli d'estiu + fenitrotió (20d)	Fenpiroximat (14d)
Oli d'estiu + metilpirimifòs (21d)	Malatió (7d)
Bifentrin (21d)	Piridaben (15d)
Buprofezin + fenpiroximat (14d)	Cihexaestan (15d)
OBSERVACIONS	
(Termini de Seguretat, en dies)	

FRUITERS I AMETLLER

MOTEJAT DEL NISPRER (*Fusicladium eriobotryae*)

Aquesta es una malaltia molt freqüent en aquest cultiu que es pot combatre amb les mesures profilàctiques i tractaments següents:

1. Supressió dels fruits momificats i dels brots amb xancre que encara restin als arbres.
2. A l'inici de la floració es recomana fer un tractament amb un compost cúpric.
3. Durant la floració i fins el moment d'aclarir els fruits, hauran de realitzar-se tractaments amb qualche de les matèries actives següents:

MATÈRIA ACTIVA	
Captan (7d)	Dodina (15d)
Folpet (10d)	Carbendazim (15d)
Mancozeb (15d)	Bitertanol (15d)
Tiram (15d)	Ciproconazole (14d)
Ziram (28d)	Miclobutanil (28d)
OBSERVACIONS	
(Termini de seguretat, en dies)	

XINXA DE L'AMETLLER (*Monosteira unicostata*)

Encara és elevat el nivell d'aquesta plaga en moltes plantacions, cal seguir amb les recomanacions del butlletí anterior.

POLL DE SANT JOSEP (*Quadraspidotus perniciosus*)

Ens trobem en l'època de sortida de larves de la tercera generació d'aquesta plaga. En parcel·les que hagin estat molt afectades es recomana fer tractaments per tal de reduir el nivell de les formes hivernants que van a passar a la fusta i es reproduiran de nou en primavera.

MATÈRIA ACTIVA	
Cipermetrina + fenitrotió (21d)	
Fenitrotió (15d)	Polisulfur de cal (NT)
OBSERVACIONS	
(Termini de seguretat, en dies)	

MOSCA DE LA FRUITA

Les captures són encara elevades i hem de estar alerta a les plantacions susceptibles (caquis, nísprers, gínjols...) intentant emprar matèries actives amb termini de seguretat curt en fruita que està a punt de recollir-se.

MATÈRIA ACTIVA	
Azadiractina (3d)	Triclorfó (7d)
Fosmet (30d)	Malatió (7d)
Lambda cihalotrí (7d)	
OBSERVACIONS	
(Termini de seguretat, en dies)	

COLS

ERUGUES

(*Pieris spp.* i *Plutella xylostella*)

Els adults de *Pieris* són d'hàbits diürns, tenen entre 3 i 6 generacions a l'any observant-se danys des de la primavera fins al final de la tardor. Les larves s'alimenten de tota la fulla respectant només els nervis més grossos i durs. També provoquen un dany indirecte degut la gran quantitat d'excrements que produeixen deprenant la qualitat de la collita i provocant podridures.

Plutella xylostella és una papallona nocturna, les seves larves causen greus danys a les crucíferes tant d'hivern com de primavera. Els atacs són molt variables, podent ser molt forts uns anys i altres passar desapercebuda. S'alimenta de les fulles, deixant l'epidermis d'una part d'aquesta, d'aquesta manera les fulles atacades mostren en principi un reticulat que finalment es trenca o cau i queda un forat (fulla cribada/perdigonada).

Hem de vigilar la presència d'aquestes plagues i mantenir el lliurar de la parcel·la lliure de crucíferes espontànies. Si és necessari fer tractaments és convenient tractar les larves joves. Com ja comentarem en el butlletí anterior es recomana afegir mullant o bé emprar formulats per empolverar.

MATÈRIA ACTIVA	
Azadiractina (3d)	Carbaril (7d)
Bacillus thuringiensis (NT)	Triclorfó (10d)
Alfa cipermetrina (2d)	
OBSERVACIONS	
(Termini de Seguretat, en dies)	

MOSCA BLANCA

(*Aleyrodes proletella*)

S'estan observant elevades poblacions d'aquest aleuròdid que deprecia el producte per la melassa que produeix i la conseqüent aparició del fong de la mascara. Principalment es tractarà contra la mosca i si és necessari contra la mascara, les matèries actives recomanades són:

MATÈRIA ACTIVA	
Alfa cipermetrina (2d)	Imidacloprid (28d)
Azadiractina (3d)	Tau-fluvalinat(7/14d)
OBSERVACIONS	
(Termini de Seguretat, en dies)	

PAPALLÓ/PULGUILLA DE LA COL (*Phyllotreta spp.*)

En plantacions joves poden causar greus danys, és convenient tractar des de les primeres observacions de danys, ja que s'estén molt ràpidament. En plantacions més desenvolupades només es recomana tractar en cas de que l'atac sigui molt fort.

MATÈRIA ACTIVA	
Carbaril (7d)	Malatió (7d)
OBSERVACIONS	
(Termini de Seguretat, en dies)	

TOMATIGUERES

VIRUS DE LA CULLERA (TYLCV i TYLCSV)

Aquest estiu han estat moltes les consultes a la Secció de Sanitat Vegetal per aquests virus en que té com a vector de transmissió la mosca blanca *Bemisia tabaci*.

Principalment existeixen dues espècies del virus a Espanya TYLCV (o TYLCV-Is, d'Israel) i TYLCSV (o TYLCV-sar, de Sardenya). L'espècie d'Israel és molt més agressiva que la de Sardenya i els seus símptomes més evidents, més cridaners. De fet, la major part de les mostres que han arribat al laboratori han estat identificades mitjançant la tècnica PCR, que amplifica fragments específics d'ADN, com a TYLCV-Is. Encara que ja coneixem també la presència de l'altra espècie a Balears.

Els símptomes en tomàtigaera són la disminució del creixement, l'engrogiment deixant els nervis verds i l'arrissament cap amunt de les fulles (forma de cullera), sobretot dels brots i de la gemma principal.

També pot afectar a les pebrers i mongeteres però encara no en tenim constància a les illes.

Per lluitar contra aquesta malaltia cal seguir les recomanacions del butlletí anterior sobre virus d'hortícoles en general i mantenir baix el nivell de mosca blanca, sobretot als hivernacles on solen donar-se focus importants.

OLIVERA

ULL DE PERDIU / REPILO (*Spilocaea oleagina*)

El fong pot desenvolupar-se durant tot l'any si es donen les condicions favorables, encara que en algunes fases no sigui visible. Es tracta d'una malaltia especialment greu en plantacions denses i mal ventilades. També li afavoreixen els estius secs i les tardors i hiverns humits i de temperatures suaus. Per a la disseminació de les espores necessita aigua o molta humitat ambiental.

Per tant, ens trobem, al final de l'estiu, en una època de risc i en la que es recomana fer un tractament, sobretot a les parcel·les que presenten problemes recurrentment. Com que hem de baixar la humitat a l'entorn de les fulles són recomanables els composts cúprics (termini de seguretat 15 dies).

Es pot considerar beneficiós l'efecte que poden produir els tractaments provocant caiguda d'algunes fulles, ja que es tractarà de fulles afectades i aquestes no suposen una font d'inòcul important des del sòl.

MOSCA

S'estan obtenint moltes captures a les finques de control per tant es recomana fer tractaments. Recordeu que han de fer-se amb esquer i només de la cara més assolada de l'arbre.

MATÈRIA ACTIVA

Deltametrina ¹ (7 d.)	Maltió ¹ (7 d)
Dimetoat ¹ (12 d)	Piretrina Natural + (Rotenona) (No té TS)
Fosmet ² (30 d)	Trclorfo ³ (10 d)

OBSERVACIONS

(Termini de seguretat, en dies)

1 Polvorització en esquer

2 Polvorització total

3 Tractament en esquer o polvorització total

Prays oleae (Generació carpòfaga)

Aquesta generació és la que provoca la caiguda d'olives amb capoll (a diferència de la caiguda per mosca) al introduir-se dins el fruit per tal de menjar-se la seva ametlla. Els tractaments contra la mosca ajudaran a mantenir baix el nivell de Prays.

RESIDUS FITOSANITARIS TERMINIS DE SEGURETAT

És molt important que es respectin els terminis de seguretat establerts per a la recol·lecció dels productes, les dosis recomanades, l'ús de cada plaguicida només en els cultius autoritzats i respectar el Límit Màxim de Residus del país de destinació, en cas d'exportacions. En l'actualitat s'estan retirant del mercat productes que a causa de la toxicitat que provoquen en les persones i/o la seva agressivitat amb el medi ambient i/o la seva difícil metabolització pels cultius, es consideren de gran perill; si usem productes que hem adquirit en anys anteriors, hem de comprovar que el seu ús segueix estant autoritzat per al cultiu sobre el qual ho anem a emprar. Pot donar-se el cas que l'any passat estigués autoritzat i aquest any no ho estigui. Això no ens deu alarmar, ja que aquestes actuacions sorgeixen com resultat de llargs processos d'investigació i es fan pel bé de la nostra salut i del medi natural que ens envolta.